:1

םיפא אצמריכא ליה אלא שחמור ממנו

בועל גדה שמטמא משכב ומושב בטומאה

קלה לטמא אוכלין ומשקין ת"ש ⊕דתני רבי

חייא הזב והזבה והמצורע והמצורעת ובועל

נדה ושמא מת שבילתן ביום נדה ויולדת

מבילתן בלילה תיובתא ועד שאתה מפרישו

מטומאת ביתו הפרישהו מטומאת המת

אמר רב תחליפא אבוה דרב הונא (בר

תחליפא) משמיה דרבא זאת אומרת מומאת

המת הותרה היא בציבור רבינא אמר אפילו

תימא מומאת המת דחויה היא בצבור

מומאת המת לא שכיחא מומאת ביתו

שכיחא איתמר מומאת המת רב נחמן

. אמר הותרה היא בציבור ורב ששת אמר

אדחויה היא יבציבור היכא דאיכא ממאין

וטהורין בההוא בית אב כולי עלמא לא

פליגי דמהורין עבדי ממאין לא עבדי כי

פליגי לאהדורי ולאתויי מהורין מבית אב

אחרינא רב נחמן אמר היתר היא בציבור

לקמן פח. שבת קכח.[פסחים 5:], ב) [לקמן ז:

מו: פסחים עו. עט. פ.

ובחים לג.], ג) [ל"ל הנוגע], ד) [ל"ל כרב ששת],

ב א מיי׳ פ״ד מהל׳ ביאת מקדש הלכה יד טו טו:

תום' ישנים

מיפא איצמריכא ליה. ,ם שת הצמריכא ליה. ובפ' אלו דברים [פסחים סח, א] מפרש דהיינו א] מפרש דהיינו למחנותם שבעל חרי והוא משתלחין חוץ למחנה שכינה. ואע"ג דבעל קרי משתלח חוך לשתי מחנות ואינו שוה לטמא שרך בהא, הא כדאיתא והא כדאיתא. ונשמעתין נקט שינוייא אחרינא]. זב וזבה מבילתן ביום. וביום השביעי קאמר, דמקלת היום ככולו. וה"ה לטבול (שביעי) [שמיני] אך שאינו יכול אז להביא קרבנותיו בשמיני שלריך להעריב שמשו. אבל יש שהיו מפרשין להא (דתניא) בפי במרא מכניאן בפי בתרא דנדה [עב, א] ושוין בטבילת לילה בובה שאינה טבילה, בליל שמיני קאמר, ומביאין ראיה מדחניא טבינה, בכיר שנייני קטונו, ומביאין ראיה מדתניא בספרי [תו"כ מלורע פרק ט] מניין שטובלת מבעוד יום, ת"ל והביאה אותם אל הכהן אל פתח אהל מועד ויקרא טו, כט], כילד היא באה אל פתח אהל מועד אם לא העריבה שמשה. ואין זה כלום, דהתם לא קאמר שטובלת מבעוד יום אלא לומר שאינה לריכה להמתין עד הלילה, אבל כל דכן הוא שתטבול אח"כ בליל שמיני, אלא שאז לא תוכל להביא קרבנותיה עד התשיעי. והסיא דנדה מיירי בזבה קטנה, משום דספירת לילה לאו ספירה היא כדאמריען נסו ספינה הינו כדטננויק בפרק ב' דמגילה [כ, ב], וכדאמרינן נמי התם בפרק בתרא דנדה [עב, א] ושוין ברואה תוך אחד עשר וטבלה ושמשה שמטמאה משכב ומושב וחייבין בקרבן, והיינו טעמא משום דלא הגיע זמנה עד יום ב', ועוד דהא נשי דידן ספק זבות שוינהו רבנן, ואפילו הכי לא טובלות עד הלילה. ריב"א. הפרישהו ממומאת מת. פיי בקונטרס שלא ימות עליו מת כו'. ואין לפרש שלא יגעו בו בני אדם שמא טמאי מחים הן, דהא אמרינן לקמן [ח, ב] גבי שזה פרישתו לקדושה ואחיו הכהנים נוגעין בו אי כרבי מאיר אי כרבי יוסי, ואינהו סבירא להו טומאה דחויה היא בלבור, וא"ר אמאי טוגעין בו דלפי זה יש לנו לספק הכהנים בטמחי מתים, דחין נרחה לומר דסוגיא דלקמן פליגא ארב מחליפה דהכה הצל לפירוש הקונטרס ניחא טפי, דלא אסרינן נגיעה אלא שלא יתעכב עמו בתוך הבית למ"ד דחויה היא בליבור. ומיהו קלת תקנה עשו לטומאת מת בהתקנת כהן אחר, ועיקר פרישתו היא משום טומאות קרי וזיבה, וגם משום לנורא דנכרי וגט מנקוט נטונון לנכני כדאמרינן לקמן [מז, א] במכילמין, ואע"ג דלנורא

דנכרי מדרבנן.

םיפא איצמריך ליה אלא שחמור ממנו כו'. נפרק אלו דברים בפסחים (דף סח.) פריך מהכא אילימא לטומאתם האי

טומאת ז' כתיב ביה והאי טומאת ז' כתיב ביה אלא לאו למחנותם ומדסיפא למחנותם רישא נמי למחנותם מידי איריא הא כדאיתא והא כדאיתא וגמגמו שם התום' אמאי אלא לאו לטבילתן לא לעולם לטומאתן

משני בדוחק ומוקי רישא וסיפא בתרי טעמי לישני כי הכא לעולם לטומאתן וסיפא אינטריך ליה ונראה לי לתרך דההיא שינויא דהתם ניחא ליה לתרץ טפי דהיא גופא אינטריך מלומר דסיפה הילטריך ליה ותנה רישה משנה שחינה לריכה משום סיפה והכא לא מצי לשנויי כי התם דמסיפא גופה פריך ואילטריך לשנויי שינויא דחיקא אי נמי נ"ל דהתם נמי לא מצי לשנויי כי הכא דהא מסקינן הכא דבועל נדה כטמא מת לטבילתו וטובל ביום וכב שימי מנהרדנות סבירת ליה דבועל נדה כנדה לטבול בלילה ומעיקרא פריך ליה מברייתא בועל נדה כטמא מת מאי לאו לטבילתו לא לטומאתו וסיפא איצטריך ליה והדר איתותב מברייתא דתניא בהדיא בועל נדה וטמא מת טבילתם ביום ולהכי לא הוה מצי לשנויי התם לטומאתו דהא על כרחך בועל נדה כטמא מת נמי לטבילתו כדמסקינן הכא והשתא מאי טעמא הוי כטמא מת לטבילתו אלא ש"מ דכנדה הוי לכל מאי דכתיב בהדיא אבל למאי דלא רבינהו קרא יש לנו לדמותו לטמה מת מסברה משום דהוי טומאת מגע כמותו וא"כ

שמעמה משכב ומושב. הפילו עשר מלעות זו על גב זו וטמה מת אינו מטמא אלא מגעו: לטמא אוכלין ומשקין. ולא לטמא אדם וכלים כשאר כל עושה משכב ומושב כגון זב וזבה ונדה ומלורע שטומאתן אב הטומאה לטמא אדם וכלים אבל בועל נדה כתיב ביה (ויקרא טו)

כל המשכב אשר ישכב עליו יטמא נתקו הכתוב מטומאה חמורה דמשכב נדה עלמה שמטמא אדם כדכתיב (שם) וכל גי אשר יגע במשכבה וגו' והביאו לטומאה קלה לטמא אוכלין ומשקין דאי לטומאה חמורה לישתוק הרא מיניה ואנא ידענא דמשכבו טמא כמשכב נדה דהא כמיב ותהי נדתה עליו (שס): ועד שחתה מפרישו מטומאת ביתו. ושאר כל אדם נכנסין ויולאין אללו הפרישו מטומאת מת ולא יהיו כל אדם נכנסין ויוצאין אצלו שמח ימות מת עליו: הותרה היח בליבור. כדכתיב איש נדחה ואין ליבור נדחין וביום הכפורים כוליה קרבן ליבור ואף קרבן שלו דוחה את הטומאה שהרי זמנו קבוע וקרבנו מלוי בו: דחויה היא בליבור. אף על פי שהקרבן ליבור דוחה אותה בקושי הותרה ולא היתר גמור (א) וכל מה דמלינו להדורי מהדרינן שיעשה בטהרה: בההוא בית אב. שעובד באותו יום דכולי עלמא טהורין עבדי תמידים

דההוא יומא אע"פ שקרבן ליבור הן:

ולא מהדרינן ורב ששת אמר דחויה היא בציבור ומהדריגן איכא דאמרי אפי' היכא דאיכא מהוריז וממאין בההוא בית אב פליג רב נחמן ואמר עבדי נמי ממאין

ה״ה למחנותם ואע״ג דמעיקרא כי אמר למאי אי לטומאה לא הוה קשה ליה אלא האי טומאת ז' כתיב ביה כו' י"ל דקושיא הפשוטה נקט ומ"מ אי הוה משני ליה לטומאתו וסיפא אינטריך ליה אכתי הוה פריך ליה והא על כרחך בועל נדה כטמא מת לטבילתו כדמסקינן הכא וכיון דדמי לטבילה דמי נמי למחנותם כדפי': אלא שחמור ממגו בועל גדה בו'. תימה לי דטמא מת נמי חמור מבועל נדה שטעון הזאה ג' וז' ומטמא כלי מתכות לעשותם אב הטומאה כיולא בו כדתנן בריש מסכת אהלות ג' טמאין במת כלים במת ואדם בכלים טמאים טומאת ז' וכו' ושמא בסיפא דברייתא חשיב נמי להני חומרי דטמא מת מבועל נדה: שמשמא משבב ומושב בשומאה קלה. כאן חזר בו רש"י ממה שפירש בפרק אלו דברים בפסחים (דף סו:) אהא דקאמר התם אדרבה זב חמור ממלורע שכן עושה משכב ומושב וכו' משמע דמלורע אינו עושה משכב ומושב והקשה מדאמר בתורת כהנים וגילח את כל שערו פרט לבית הסתרים ודין הוא נאמר תגלחת בימי ספרו ונאמר חגלחת בימי גמרו מה חגלחת האמורה בימי ספרו פרט לבית הסתרים אף חגלחת האמורה בימי גמרו פרט לבית הסתרים ומקשה אם הקל בימי ספרו שאין מטמא משכב ומושב ואין מטמא בביאה נקל בימי גמרו שמטמא משכב ומושב כו' וחירך רש"י וגם ר"ת דההיא דאלו דברים דמשמע דוב עושה משכב ומושב ולא מצורע היינו לטמא אדם ובגדים וההיא דת"כ מיירי לטומאה קלה לטמא אוכלין ומשקין דאתי בק"ו כדאיתא בריש פרק דם הנדה (נדה דף נד:) ומה זב שאין מטמא בביאה עושה משכב ומושב אבן המנוגעת ומצורע שמטמאים בביאה אינו דין שיעשו משכב ומושב וממיעוטא דהזב ולא אבן המנוגעת ממעט התם מטומאה חמורה והכי נמי נמעט מלורע גופיה מההוא הרא מטומאה חמורה וכאן פרש"י שעושה משכב ומושב לטמא אוכלין ומשקין ולא כשאר משכב ומושב שעושה לטמא אדם וכלים כגון הזב והמלורע וכו׳ ®וה״ר משה מפונטייז״א פי׳ כמו שפרש״י בכאן וההיא דאלו דברים מוקי לה במלורע בימי ספרו וכדמשמע בת"כ שאין עושה משכב ומושב ועוד האריכו בו התוס' באלו דברים (דף סו:) וכאן לא שייך ולי הוקשה על מה שפי' התוס' דמלורע ואבן המנוגעת אתו בק"ו מזב לטומאה קלה והיכי אתו האיכא למיפרך מה לזב שעושה משכב ומושב לטומאה חמורה תאמר בהני ומיהו הא לא קשה דאיכא למימר בועל נדה יוכיח מיהו אכתי איכא למיפרך מה להצד השוה שבהן שמטמא כלי חרם בהיסט דאף בועל נדה מטמא כלי חרס בהיסט כמו שהוכיח שם ר"י מדאמר פרק בנות כוחים (ידה דף לג.) מה היא מטמאה כלי חרס אף הוא מטמא כלי חרם ומדנקט כלי חרס שאין מטמא מגבו ש"מ בהיסט קאמר אלא נ"ל דטומאה חמורה נמעטיה מהזב וטומאה קלה מטמא בהיקשא דוהזב את זובו לזכר ולנקבה ודרשינן בפרק בנות כותים (שם דף לד:) לזכר לרבות מצורע למעיינותיו וכו׳ ואיתקש מצורע לזב גמור ומן הדין הוה לן למימר דאיחקש לוב אפילו לטומאה חמורה אלא דאחא מיעוטא דהוב ומעטיה ונוקי מיעוטא לטומאה חמורה והיקשא לטומאה קלה: אמך רב תחליפא משמיה דרבא ואת אומרת מומאה הותרה היא בציבור. מימה דכונמים כ"פ כל הפסולים (דף לג.) קאמר מכלל דתרוייהו סבירא להו פי׳ אביי ורבא טומאה דחויה היא בליבור ותירץ ר"י דהא דקאמר רבא הכא טומאה היתר היא זאת אומרת וליה לא ס"ל דס"ל די (כרב) דאמר בסמוך טומאה דחויה היא ול"ג דאין אנו לריכין לומר דלא ס"ל כסתם מתניתין אלא ההיא דהתם לענין פסח איירי דקאי אמאי דקאמר עולא ביאה במקצת שמה ביאה ופריך ליה ממצורע שחל שמיני שלו להיות בערב הפסח וראה קרי אע"פ שאין טבול יום אחר נכנס זה נכנס מוטב יבא עשה שיש בו כרת וידחה עשה שאין בו כרת ואי אמרת ביאה במקנת שמה ביאה אידי ואידי עשה שיש בו כרת הוא א"ל מטונך הואיל והותר ללרעתו הותר לקריו אמר רב יוסף ש"מ דקסבר עולא רובן זבין ונעשו טמאי מתים הואיל והותרו לטומאתן הוחרו לזיבתן א"ל אביי מי דמי טומאה אישחראי זיבה לא אישחראי וכו' דילמא הכי קאמר מר רובן טמאי מחים וכו' ואכחי לא דמי מצורע היתירא הוא טומאה דחויה היא להא אידחאי להא לא אידחאי א"ל רבא אדרבה איפכא מסתברא וכו' וכיון דהתם לענין פסח איירי איכא למימר נהי דפסח כיון דאתי בכינופיא חשיב כקרבן זיבור 🕫 ודוחה את השבת ואת הטומאה מ"מ כיון דלאו כל ישראל מייתו חד פסח בשותפות מהדרינן אטהורין אפילו למ״ד טומאה היתר היא בקרבן ליבור גמור הבא בשותפות וכן משמע לקמן בסמוך (דף ז.) דאילו של אהרן אע״ג דזימנא קביעא ליה ודחי את השבת ואת הטומאה כקרבן ליבור מכל מקום כיון דקרבן יחיד הוא מהדרינן אטהורין לכולי עלמא וכ"ש דניחא טפי הא דאנטריך למידק התם מכלל דתרוייהו סבירא להו טומאה דחויה דמאי נפקא מינה בההוא דיוקא אלא משום דרבא סבירא ליה הכא טומאה היתר היא איצטריך למידק התם דאפילו הכי מודה הוא בפסח וש"מ דשינויא דשנינן הכא ביומא בסמוך אילים באילו של אהרן דאפילו למ״ד היחר הוא בקרבן יחיד כמו אילו של אהרן ופסח אע״ג דוימנא קביע להו ודחו שבת וטומאה מודה הוא דמהדרינן אטהרה:

ה) [לקמן דף נא.], הגהות הב"ח

רש"י ד"ה דחוי כו" (**ה**) ולאו היתר גמור הוא וכל

גליון הש"ם תום' ד"ה שמממא וכו' והר"ר משה מפונמייזא פי'. עיין כר"ם פ"ח מ"ג דרלים.

מוסף רש"י

הזב והזבה כו'. נכייתא זו אלל יוה"כ שנויה בתוספתא דיומא (שבת קבא.). טבילתן ביום. משהאיר המזרח ביום שביעי שלהם. וטעמא בפ"ב דמגילה (כ.) מקרא בפ"ב דמגינה (... דביום השביעי, מקלמ שביעי ספירה, ואם חל שביעי שלהם ביוה"ר ברכן לאכול מרומה לערב (שבת שם) נדה ויולדת טבילתן בלילה. טוגלות כדרכן בלילי יוה"כ אם חל שביעי שאינה יכולה לטבול ביום דכתיב בנדתה, בהוייתה תהא כל " (שם). דחויה היא בציבור. אע"ג דאכערה רחמנא למימי בטומאה, לאו הימר גמור הוא, אלא היכי דלא משתכחי טהורין (פסחים עז.) בקושי הותרה דכל כמה דאפשר לאהדורי אטהרה או אטומאה קלה

מהדרינן (שם עט. וכעי"ז

לקמן מו:) כלומר בקושי נדחים אצלה דיחוי בעלמא

על ידי נשיאות עון, שהלין

מרצה. ולא בהיתר גמור

פרים